[2018] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 603

ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਰਾਘੋਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2511 ਆਫ 2011)

30 ਜਨਵਰੀ, 2018

[ਐਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ ਅਤੇ ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ - ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਖਰਚੇ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਖਰਚੇ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਗੈਸ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ - ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ - ਆਯੋਜਿਤ: ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਲੋਨਾਈਜ਼ਰ, ਘਰ ਨਿਰਮਾਣ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਗਰ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਇੱਕ ਕਲੋਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਖਰਚੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ - ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਲੋਨਾਈਜ਼ਰ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘਰ ਨਿਰਮਾਣ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ - ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਕਾਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

ਕੀ ਇੱਥੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਗੈਸ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਖਰਚੇ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ?

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਲੋਨਾਈਜ਼ਰ, ਮਕਾਨ ਨਿਰਮਾਣ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕਲੋਨੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 5/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਲੋਨਾਈਜ਼ਰ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘਰ ਨਿਰਮਾਣ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਕਾਈਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਯਾਨੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰੇ ਹਨ। ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। **[ਪੈਰਾ 2, 12 ਅਤੇ 13] [604-ਐਫ ਜੀ; 607-ਐੱਫ-ਐੱਚ; 608-ਬੀ]**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2511 ਆਫ਼ 2011।

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜਬਲਪੁਰ, ਬੈਂਚ, ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ 03.08.2007 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1 ਆਫ਼ 1996 ਵਿੱਚ।

ਨਾਲ
2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2512।

ਬੀ ਕੇ ਸਤੀਜਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਦੀਪਕ ਕੁਮਾਰ ਜੇਨਾ, ਮਨੀਸ਼ ਗਰੇਵਾਲ, ਜਲਾਧਰ ਦਾਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਿਨਾਕਸ਼ੀ ਘੋਸ਼, ਮਿਸ਼ਰਾ ਸੌਰਭ, ਵਿਕਾਸ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਬੀ.ਐੱਸ. ਬੰਠੀਆ, ਵਿਦਿਤ ਮੋਂਗਾ, ਟੀ.ਵੀ. ਰਤਨਮ, ਐੱਮ. ਸੋਰੀ ਦੇਵ, ਡਾ. ਰਾਜਾਰਾਮ ਪੁੰਨਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ **ਐਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਜੇ.** ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ 3 ਅਗਸਤ, 2007 ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿਖੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1996 ਅਤੇ 1995 ਦੇ 175 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

2. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਥੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਗੈਸ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਖਰਚੇ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ?

3. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੰਗਲਾਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਭਾਗ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ F.3-39/32/85, ਮਿਤੀ 28-11 1985 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ 5 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਬਾਹਰੀ

ਵਿਕਾਸ ਚਾਰਜ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਗੁਣਾ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਫੀਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

4. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਗੁਨਾ ਨੇ 11 ਅਕਤੂਬਰ, 1995 ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਇਆ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ) ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਫੀਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ (ਇੱਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਤੋਂ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਕਮ ਵਸੂਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

5. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਧਾਰਾ 80, ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਤੋਂ ਬਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਐਡ ਵੈਲੋਰਮ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੀ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਮੁੱਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

6. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 12 ਮਈ, 2005 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਧਾਰਾ 80, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸੰਭਾਲਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਨਗਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੰਭਾਲਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

7. ਇੱਥੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3502 ਅਤੇ 3503 ਆਫ਼ 2006 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 21 ਨਵੰਬਰ, 2006 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ

ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਰੱਖਿਆਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਕੇ ਗਲਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਵਾਪਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

8. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਾਗਤ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼, ਉਕਤ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੈ।

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੰ. ਐਫ./3-39/32/85 ਮਿਤੀ 28-11-1983 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਮਕਾਨ ਨਿਰਮਾਣ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਲੋਨੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਸਬੰਧਤ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਸਿਵਲ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਭਾਰੀ ਖਰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਪੰਪ ਹਾਊਸ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਲਗਭਗ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲ ਹੈ। ਲਗਭਗ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਹਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਖਰਚੇ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਲਈ ਲਗਭਗ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਫੀਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ 5 ਰੁਪਏ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਪਰ, ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ) ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ (ਇੱਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਤੋਂ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਫੀਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ

ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ, ਰਾਹੋਗਰਾ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੀ ਵਿਕਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਠੱਪ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

10. ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀ। ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਸਫਾਈ, ਬਿਜਲੀ, ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11. ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੰਬਰ 2681/1677/32, ਮਿਤੀ 6 ਜੁਲਾਈ, 1978 ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਾਸ ਖਰਚੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 2997/ ਸੀ.ਆਰ. 129/32/ ਭੋਪਾਲ, ਮਿਤੀ 27 ਜੁਲਾਈ, 1978, 6 ਜੁਲਾਈ, 1978 ਦੇ ਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਢੰਗ ਸੰਬੰਧੀ ਕੁਝ ਛੋਟਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਗਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ ਐੱਫ.3-39/32/85 ਮਿਤੀ 28 ਨਵੰਬਰ, 1983 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ 5/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਹੈ।

12. ਉਪਰੋਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ, ਕਲੋਨਾਈਜ਼ਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕਲੋਨੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਸਬੰਧਤ ਹਾਊਸ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਕਲੋਨਾਈਜ਼ਰਾਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਲੋਨਾਈਜ਼ਰ, ਹਾਊਸ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਅਕਤੀ ਮਿਉਂਸੀਪਲ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਮਿਉਂਸੀਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕਲੋਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 5/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕਲੋਨਾਈਜ਼ਰ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘਰ ਨਿਰਮਾਣ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ। ਉਨ੍ਹਾ

ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਕਾਈਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰੇ ਹਨ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ

<u>ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-</u> ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ